

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Strus

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Z. K.

przeciwko Akademii [...]

o ustalenie i zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 listopada 2007 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 lutego 2007 r.,

- 1. oddala zażalenie i nie obciąża powoda kosztami postępowania zażaleniowego,**
- 2. oddala wniosek o przyznanie kosztów z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę powoda Z. K. z dnia 2 stycznia 2007 r. o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 29 września 2006 r. oddalającego apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 9 grudnia 2005 r., którym Sąd oddalił powództwo i obciążył powoda kosztami procesu, oraz oddalił wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku..

Z uzasadnienia orzeczenia wynika, że podstawę skargi o wznowienie postępowania stanowi nieważność postępowania spowodowana pozbawieniem powoda możliwości działania (art. 401 pkt 2 k.p.c.). Powód dopatrył się tej podstawy wznowienia w niezględzeniu przez Sądy obu instancji faktów powszechnie znanych przy ocenie zasadności żądania ustalenia jego prawa do korespondencyjnego lub eksternistycznego ukończenia studiów oraz bezpodstawnym przyjęciu przedawnienia pozostałych roszczeń dochodzonych w sprawie. Wskazując naruszone przepisy, powód przytoczył art. 70 ust. 1 Konstytucji oraz art. 378 k.p.c. Ponadto powód podniósł, że Sąd, obciążając go kosztami procesu, naruszył art. 102 k.p.c. Uzasadniając zachowanie terminu do wniesienia skargi, Z. K. podał, że o wyroku dowiedział się dnia 29 grudnia 2006 r. Przyznał jednak, że zamierzał już dnia 4 października 2006 r. wystąpić o doręczenie odpisu wyroku Sądu drugiej instancji, ale złożenie wniosku uniemożliwiło mu umieszczenie go w szpitalu psychiatrycznym.

Z ustaleń Sądu Apelacyjnego wynika, że powód domagał się od Akademii [...] 264 000 zł skapitalizowanej renty, 2000 zł renty bieżącej, 305 000 zł zadośćuczynienia oraz ustalenia prawa do korespondencyjnego lub eksternistycznego ukończenia studiów. Sąd Okręgowy - po przeprowadzeniu z udziałem powoda jedynej w sprawie rozprawy - dnia 9 grudnia 2005 r. oddalił powództwo. Rozprawa apelacyjna odbyła się dnia 29 września 2006 r. Powód prawidłowo zawiadomiony o tej rozprawie nie wziął w niej udziału (nie usprawiedliwił nieobecności, nie domagał się też odroczenia rozprawy). Wyrok

został ogłoszony bezpośrednio po zamknięciu rozprawy apelacyjnej. Powód nie złożył wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia.

Sąd Apelacyjny uznał, że skarga o wznowienie postępowania ulega – na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. - odrzuceniu przede wszystkim dlatego, że nie zachodzi wskazana przez skarżącego podstawa wznowienia postępowania. Wprawdzie powód powołał przewidzianą w ustawie podstawę wznowienia postępowania, ale analiza okoliczności przytoczonych na jej uzasadnienie jednoznacznie wskazuje, że powód nie został - wbrew jego przekonaniu - na skutek naruszenia wskazanych przepisów prawa pozbawiony możliwości działania. Ponadto wątpliwe jest - zdaniem Sądu - zachowanie przez powoda terminu przewidzianego w art. 407 k.p.c., ponieważ zamiar złożenia w dniu 4 października 2006 r. wniosku o sporządzenie uzasadnia wyroku Sądu Apelacyjnego może wskazywać, że powód wiedział o wyroku już w dniu 29 września 2006 r. Sąd nie dopatrzył się także podstaw do uwzględnienia wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku (art. 414 k.p.c.).

W zażaleniu pełnomocnik powoda zarzucił, że zachodzi wskazana w skardze podstawa wznowienia postępowania. Powód został pozbawiony możliwości działania na skutek naruszenia art. 5 i art. 212 k.p.c., ponieważ Sądy obu instancji nie pouczyły go o możliwości powołania profesjonalnego pełnomocnika w sytuacji, w której jego zachowanie wskazywało na taką potrzebę. W konkluzji zażalenia wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że samo sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający ustawie nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli już z samego jej uzasadnienia wynika, że podniesiona podstawa nie zachodzi. Taka skarga podlega - na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. - odrzuceniu jako nieoparta na ustawowej podstawie wznowienia, (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 stycznia 1968 r., I CZ 122/67, OSNCP 1968, nr 8-9, poz. 154, z dnia 30 maja 1996 r., I CRN

101/95, OSNC 1996, nr 10, poz. 138, z dnia 28 października 1999 r. II UKN 174/99, OSNP 2001, nr 4, poz. 133).

Nawiązując do tego nurtu orzecznictwa, Sąd Apelacyjny trafnie uznał, że nie zachodzi wskazana przez skarżącego w skardze podstawa wznowienia postępowania. Trafnie Sąd stwierdził również, że na ocenę zachowania terminu z art. 407 k.p.c. nie miała wpływu przeszkoda w postaci umieszczenia skarżącego w szpitalu psychiatrycznym. Rozważenie uchybienia terminowi do wniesienia skargi z tego powodu wymagało bowiem złożenia - co nie ma jednak miejsca w sprawie - wniosku o przywrócenie uchybionego terminu.

Nie podważa zaskarżonego postanowienia podniesiony w zażaleniu zarzut, że skarżący na skutek naruszenia art. 5 i art. 212 k.p.c. został pozbawiony możliwości działania. Zmierza on bowiem do wykazania podstawy wznowienia postępowania za pomocą nowych okoliczności, podniesionych dopiero w zażaleniu. Tymczasem sąd jest związany wskazaną w skardze podstawą wznowienia postępowania i nie może - wbrew przekonaniu skarżącego - samodzielnie ustalać na podstawie akt sprawy okoliczności uzasadniających podstawę wznowienia. Niezależnie od tego, w orzecznictwie Sąd Najwyższego przyjmuje się - co trafnie podniesiono w odpowiedzi na zażalenie - że naruszenie art. 5 i art. 212 k.p.c. polegające na niepouczeniu strony o celowości ustanowienia pełnomocnika procesowego nie powoduje nieważności postępowania, lecz stanowi uchybienie mogące mieć wpływ na wynik sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r., II UK 271/04. OSNP 2006, nr 5-6. poz. 95).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy - na podstawie art. 398¹⁸ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz art. 102 w związku z art. 391 i art. 398²¹ k.p.c. - orzekł, jak w punkcie pierwszym sentencji postanowienia. Wniosek o zasądzenie nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu został oddalony, ponieważ nie zwiierał przewidzianego w § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) oświadczenia, że opłaty nie zostały zapłacone w całości lub części.